

*Віталій Дмитрук (Луцьк, Україна),
Анатолій Денисовець (Житомир, Україна)*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТАМИ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У статті розглянуті переваги використання електронних посібників для успішної організації навчального процесу в освітніх закладах. Вказується низка педагогічних завдань, які можна вирішувати з допомогою електронних видань.

***Ключові слова:** інноваційні підходи, електронні навчальні посібники, комп'ютерні технології, дидактичні принципи, навчальний процес.*

The article considers the advantages of using electronic manuals for successful organization of educational process in educational institutions. There are a number of pedagogical tasks which can be solved with the help of electronic publications.

***Key words:** innovative approaches, electronic teaching aids, computer technologies, didactic principles, educational process.*

Постановка проблеми. Істотною ознакою сучасних інноваційних підходів у галузі освіти є інформатизація освітнього простору та технологізація навчального процесу викладання, що передбачає неухильне дотримання етапів, змісту і послідовності навчання [3, с. 6]. Інтеграція інформаційних технологій в освіту відкриває нові перспективи розвитку педагогічної науки: методи і прийоми викладання на основі інформаційних технологій. За оцінками фахівців, технологічні інновації містять у собі використання нових методів і технологій навчання та сприяють підвищенню ефективності педагогічної діяльності та якості освіти [5, с. 411].

Сисоєва С. О. (2005) відзначає необхідність створення і впровадження нового типу навчальних видань – електронних навчальних посібників на всіх рівнях освіти, в процесі інформатизації всієї освіти. Автор акцентує увагу на глобальному процесі інформатизації, що сприяє підвищенню ефективності навчально-виховного процесу за рахунок підвищення обсягів і якості надання освітньої інформації завдяки використанню можливостей сучасних інформаційних технологій. Так само зазначається, що електронні навчальні видання дозволять підвищити ефективність безперервної професійної освіти людини протягом всього життя [6, с. 78].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Над питаннями модернізації системи вищої фізкультурної освіти шляхом впровадження різного роду інновацій у навчальний процес працює низка дослідників. На сьогоднішній день розроблені мультимедійні програмні комплекси для вивчення спортивно-педагогічних дисциплін, підготовлені до видання й тиражування електронних підручників, орієнтовані на використання студентами фізкультурних ВЗО, проводиться розробка дистанційних курсів навчання для фахівців фізкультурного профілю.

Останнім часом з'являється все більше публікацій присвячених створенню та використанню комп'ютерних технологій у навчальному процесі. Так, наприклад, комп'ютеризації вищої фізкультурної освіти присвячені праці Містулової Т.Є., Ніколаєнко В.В., Чергової І.М. (1994), Федорова А.І. (2000), Богданова В.М., Пономарьова В.С., Соловова А.В. (2001), Волкова В.Ю. (2001), Єрмакова С.С. (2005), Кашуби В.А., Валікова Д.П., Сергієнка К.М. (2002).

Значна частина досліджень в галузі фізичного виховання присвячена створенню на основі комп'ютерної техніки, тренажерів, систем контролю, оцінки й накопичення інформації про рівень фізичної підготовленості та стан здоров'я, формуванню рекомендацій щодо занять фізичними вправами школярів (Раєвський Р., 1998; Шаповалова В., 1999; Скалій О., 2000; Шандригось В., 2000), студентів (Наумова Н., 1999; Білокур В., 2002), спортсменів (Єрмаков С., 1997; Белькасем Я., 1999; Пятков В., 2001).

Мета роботи – підвищення якості засвоєння знань з фізичного виховання студентами технічного вищого закладу освіти.

Результати дослідження. Основною метою функціонування системи вищої професійної освіти є підготовка висококваліфікованих спеціалістів, які володіють знаннями в необхідних галузях науки і техніки. При цьому якість освіти випускника повинна відповідати вимогам освітнього стандарту і відображати досягнуту в навчанні ступінь майстерності володіння професійною діяльністю [1, с. 100].

Формуванню професійних умінь та навичок сприяє застосування електронних навчальних посібників при підготовці студентів із дисциплін у системі вищої професійної освіти. При цьому забезпечується доступний виклад навчального матеріалу підвищеної складності, обумовленої складністю змісту освітніх галузей вищої освіти, абстрагуванням, ідеалізацією об'єктів і явищ, що вивчаються, різноманіттям реальних біосистем і режимів їх існування і функціонування.

Очевидно, що на кожному етапі підготовки спеціалістів необхідно визначити доцільність і можливість використання електронних навчальних підручників, посібників, курсів. При цьому необхідно, в першу чергу керуватись принципом «не нашкодь», оскільки комп'ютер не може стати засобом вирішення всіх проблем освіти. Постановка і реалізація цілей навчання дисциплінам передбачає переосмислення і розвиток загальнодидактичних принципів і розробку відповідних технологій навчання, в яких підготовка студента передбачає не тільки накопичення знань, умінь і навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності, але й розвиток у нього навичок, характерних для інформаційної культури [4, с. 93].

У зв'язку з тим, кафедрою фізичної культури, спорту та здоров'я Луцького національного технічного університету було розроблено низка електронних навчальних посібників, які вдало

впроваджуються у навчальному процесі, а саме: «Лекційний курс з «Фізичного виховання»» (автори: Бакіко І.В., Іванова А.Є., Ковальчук В.В., Носарчук Л.М., Савчук С.А.), «Методи визначення фізичного стану студентів» (автори: Бакіко І.В., Іванова А.Є., Савчук С.А., Радченко О.В.), «Фізичні вправи з корекції фігури (для м'язів черевного пресу)» (автор: Бакіко І.В.), «Фізичні вправи для корекції фігури (для м'язів тазу, стегна та сідниць)» (автори: Бакіко І.В., Носарчук Л.М., Файдевич В.В.), «Тренажери та їх використання на заняттях з атлетичної гімнастики» (автори: Гребік О.В., Панасюк О.О., Куцай О.О.), «Суддівство та правила гри в футбол» (автор: Хомич А.В.) та ін.

Будь-який електронний навчальний посібник складається з керівництва по вивченні дисципліни, анотації, змісту, глосарію, тестування та відомостей про авторів. Глосарій включає словник основних термінів і понять. Тестування складається з набору тестових завдань, за допомогою яких студент та викладач має можливість перевірити якість засвоєння знань та сформованості умінь з даної дисципліни. Для здачі тесту пропонується п'ять питань по чотири варіанта в кожному. Слід вибрати правильну відповідь. По закінченню тестування на моніторі виводиться вікно з результатами; крім того студенти мають можливість переглянути правильність відповідей на всі питання. Шкала оцінки результатів тестування: до 60 % правильних відповідей – «незадовільно», 60–73 % правильних відповідей – «задовільно», 74–90 % правильних відповідей – «добре», 90–100% правильних відповідей – «відмінно».

Використання електронних навчальних посібників допомагає вирішувати цілу низку педагогічних завдань:

- підвищення ефективності та якості навчального процесу;
- інтенсифікація та оптимізація навчання;
- індивідуалізація навчального процесу за змістом, об'ємом і темпами засвоєння навчального матеріалу;
- мотивація та активізація пізнавальної діяльності;
- поглиблення міждисциплінарних зв'язків;
- реалізація принципу розвивального навчання;
- автоматизація процесів контролю та корекції результатів навчальної діяльності;
- підвищення об'єктивності оцінки знань студентів;
- розвиток мислення;
- естетичне виховання;
- розвиток комунікативних здібностей;
- формування інформаційної культури студентів [2, с. 17].

Представлені посібники розроблені відповідно до дидактичних принципів комп'ютерного навчання та в значній мірі дозволяють підвищити ефективність самостійного навчання певній темі, а також є якісним шаблоном для створення подібних дидактичних матеріалів.

Висновки. Викладання дисциплін в сучасних умовах вимагає широкого залучення комп'ютерних технологій до навчального процесу, що відповідає вимогам розширення самостійності студентів, урізноманітнення форм і засобів навчання, інтенсифікації, мотивації, оптимізації навчання студентів. Залучення електронних посібників, які мають великі мультимедійні можливості, допоможе студентам якісно і швидко сприймати та засвоювати навчальний матеріал, забезпечить реалізацію принципу особистісно-орієнтованого навчання, вдосконалив навички самоконтролю та самоорганізації студентів, створить сприятливі умови для їх творчого розвитку.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Башмаков А. И., Башмаков И. А. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем. М. : Информационно-издательский дом «Филинь», 2003. 616 с.
2. Гаркуша С. В. Розробка та застосування електронних навчальних посібників у професійній

підготовці майбутніх фахівців з фізичного виховання // Вісн. Черніг. нац. пед. ун-ту. Вип. 91. Сер. «Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт», Том II. Черніг. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка, 2011. С. 17 – 20.

3. Герасимов Е. Н. Модернизация дидактического процесса в вузе физической культуры на базе современной технологии обучения // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. 2005. №5. С. 6–12.

4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник. К. : Академвидав, 2004. 352 с.

5. Зайцева Л. В., Попко В. Н. Разработка и использование электронных учебников // Educational Technology & Society. 2006. №9(1). С. 411 – 421.

6. Сисоєва С. О. Створення и впровадження електронних навчальних засобів: теоретичний аналіз проблеми (частина I) // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: Науково-методичний журнал. К., 2005. Вип. 3–4. С. 78–85.